

1 березня 1946 р.

КОРНЕВІР'

ЧУЖИНОК

Число 2 УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Рік I.

ВЕЛИКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ БАТЬКО

Свою Україну любіть,
Любіть і... Во время лютे,
В останнюю тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

Т.Шевченко.

Минає 85 років з того часу, як далеко на чужині, в хмурому, вогкому й непривітному Петербурзі помар укрা�їнський поет-кобзар, великий український батько-пророк, борець і мученик за волю України Тарас Шевченко.

Останні його мрії, велики думи-слова линули на рідні широкі стежки свого страдницького знедоленого краю. В останні хвилини свого життя він згадував Дніпро, німі могили, пригадував минуле України й думав про інші майбутні.

Він мучився тяжко, бо вмирав на проклятій чужині. Та все ж надіявся він, що правда переможе, „бо сонце встане й окверису землю спалить”, що Україна буде вільно жити, як колись.

Тільки в безземній любові до свого уярмленого краю він розумів справжнє життя. Щодня, щохвилини він думав про час його визволення, писав, боровся, закликав увесь покривдженій народ до зброї.

Та надійшла тяжка пора. Були то роки, коли Москва завзялася ніщити все під ряд, що звалось українським. Та ніколи не корився Тарас Шевченко, він був непохитний і незломний.

В своїх думах, піснях, поемах Тарас Шевченко нагадував засташенним, закутим в кайдани українцям про минулу славу України, нагадував: „хто ви? ким? защо закуті?”, навчав любити свій край, жити в дружбі, закликав до боротьби за волю.

Московські поспілаки не могли терпіти такої сміливості Тараса Шевченка, участника Кирило-Методіївського Брацтва й поста що писав бунтівничі твори, заарештовують його й зовсім забороняють будьщо писати й малювати.

Несучи тяжкі знущання й муки на чужині, Тарас Шевченко ще більш полюбив свій край. На засланні в Орській фортеці він писав:

Я так і, я так люблю
Мою Україну убогу...
За неї душу погублю!

В дні страшної розпуки він жив лише мрію про волю України, що ось незабаром побачить могутній Дніпро. Крадучись „неначе злодій понад Уралом” він виймав зза халави книжочку, огризок олівця й писав Андрієві Козачковському, приятелю з Переяслава:

... І згадую Україну,-
І згадати боюся,-
І там степи, і тут степи
Та тут не такі:
Руд, руді аж червоні,
А тут голубі.
... А іноді так буває,

Що сльози не стане,-
І благав би я о смерті-
Так ти, і Україна,
І Дніпро круторегий,
І надія, брате,
Не даєте мені Бога
О смерті благати.

Тільки від десяти тяжких років муک на чужині Шевченко повертається з заслання вже зовсім немічним, з навіки втраченим здоровям, але ще більш стійким і відвсттим. Він сміло закликав братів до зброй, одностайно громадою виступити проти московських катів.

В 1858 році маючи вже тяжкий стан здоровя він закликав:

...А щоб збудить
Хиренну волю, треба миром,
Громадою обух сталить,
Ta добре вигострить сокиру-
Tай заходить вже будить.

Великий поет не міг спокійно дивитися на тих перевертнів-земляків, що в погоні за особистим щастям гулися перед московськими верховодами ганьблячи свій народ, культуру й мову.

Штовхаюсь я; аж землячок,
Спасибіг признався,
З цинковими гудзиками:
— Де ти здесь узялся?
— "З України!" — Та як же ти
По здешному й говорить не вміш?
— "Ба ні, кажу,
Говорить вмію
Ta не хочу" — „Екож чудак!
Я всі входи знаю;

Я тут служу, коли хочеш
В дворець попитаєш
Ввесті тебе. Только, знаєш,
Ми, брат, просвіщені,—
Не поскупісь полтінкою..."

Так в славозвісній проти-московській поемі „Сон” змальовує він українців-перевертнів, які втративши всю душу людини, пішли на службу своєму найлютішому ворогові, допомагаючи здирати шкуру зі своїх братів-гречкосіїв.

Влітку 1859 року Шевченкові випадає щастя побувати в рідному краю хоч і не довго. Прийшла заборона й він мусів вертатись в московщину.

Ще більший смуток і біль охопив поста. Він скрізь бачив тяжку панщину, тяжку кривду. Від колишніх козацьких вільностей і найменьших слідів не лишилося. Москва немилосердно мстилася над українцями, ще за виступ гетьмана Івана Мазепи й кошового Костя Гордієнка-Головка, силу силенну люду гнала в холодний Сибір.

Панував тяжкий режим Москви. Занспадала українська культура й освіта, Москва перетворювала колись вільний, півдікого незалежний могутній край в свою провінцію.

Та все ж Шевченко відчував, що дух прадідів великих в народі ще не згас, Україна встане. Надіяєш, що прийде той час, коли:

Оживуть степи, озера,
І неверстові,
А вольні, широкі
Скрізь шляхи сляті простеляться.

Та десятого березня 1861 року самотній на чужині помир великий співець і батько українського народу. Незабаром завдяки великому зусиллю українських діячів тіло Шевченка було посвяzeno на Україну й урочисто поховано на могилі біля Канева „до реве ревучий”.

Минали роки. Все більш і більш народ переймається закликом і заповітами великого борця. Єже в визвольні змагання 1917-1921 рр. створюються численні українські курені й полки, які під блакитно-жовтими стягами вперто боролися за вільну демократичну Україну, щоб була:

В своїй ході свою правда
І скла й воля.

Бо так казав Тарас Шевченко.

Війці Української Повстанчої Армії нещадно нищили фашистівські орди, бо Україна прагне бути вільною, демократичною, ні від кого незалежною державою, щоб була свобода кожній людині.

Ніколи не вмре, не поляжє слава про нашого великого співця й пророка, великого борця за волю України.

Хай з дня у день по світу гремить про нього слава!

Хай його пісні й думи породжують велику безмежну любов до свого рідного краю.

З А П О В І Т

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
на Україні милій,
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани пррвіте
І вражою злую кровю
Волю окропіте.
І мене в сімі великих,
В сімі вольній, новій
Не забудьте спомянуть
Не злим тихим словом.

Переяслав
25. грудня, 1845р.

Х О Л О Д Н И Й

У всякого свое лихо,
І в мене не тихо;
Хоч не звое — позичене,
А все таки лихо,
Нащо б, бачся, те згадуватъ,
Що давно минуло,
Будить Бог-знає колишнє?
Добре, що заснуло!..
Хоч і Яр той! Вже до його
І стежки малої
Не осталось, і здається,
Що ніхто й ногою
Не ступив там. А згадаєш-
То була й дорога
З монастиря Мотриного
До Яру страшного.
В Яру колись гайдамаки
Табором стояли,
Лагодили шамопали,
Ратища стругали.
У Яр тоді сходилися,
Мов із хреста зняті,
Батько з сином і брат з братом
Одностайні стати
На ворога лукавого,
На лютого ляха.
Де ж ти дівся, В яр глибокий
Протоптаний шляху?
Чи сам заріс темним лісом,
Чи то засадили
Нові кати? Щоб до тебе
Люди не ходили
На пораду: що ім діять
З добрими панами,
Мюдоїдами лихими,
Новими ляхами?
Не сковаете! Над Яром
Залізняк витас
І на Умань позирає,
Гонту виглядає.
Не ховайте, нс топчите
Святого закона,
Не зовітс проподобним

Я. Р

Лютого Нерона!
Не славтесь царевою
Святою воїною,
Во ви й самі не знаєте,
Що царики . . . коять,
А кричите, . . . несете
І душу і шкуру
„За отечество!..“ Іш-Богу,
Овеча натура;
Дурний шию підставляє
І не знає за що!
Та ще й Гонту зневажає,
Ледаче ледащо:
„Гайдамакі не воїни,-
Разбойнікі, вори,
Пітно в нашій історії!...
Брешеш людоморе!
За святую правду-волю
Розбйник не стане,
Не розкүє закованій
У ваші кайдани
Народ темний! Не заріжє
Лукавого сина,
Не розібє живе серце
За свою країну!
Ви-розбйники не ситі,
Голодні ворони!
По якому правдивому,
Святому закону
І землею, всім даною,
І сердечним людом
Торгуєтс? Стережіться ж,
Бо лихо вам буде,
Тяжке лихо!.. Дуріть дітей
І брата сліпого,
Дуріть себе, чужих людей,
Та не дуріть Бога!
Бо в день радости над вами
Розпадеться кара,
І повіє огонь новий
З Холодного Яру.

Вюнища
17. грудня, 1845р.

МЕНІ ОДНАКОВО, ЧИ БУДУ

Мені однаково, чибуду
Я жить в Україні, чи ні,
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині -
Однаковісінько мені.

В неволі виріс між чужими,
І неоплаканий своїми,
В неволі, плачучи, умру,
І все з собою заберу -
Малого сліду не покину
На єашій славній Україні.
На нашій-не сваїй землі.
Т не помяне батько з сином,

Не скаже синові: - „Молись.
Молися, сину: За Україну
Мого замучили колись.”

Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присиплять, лукаві і в огні
І, окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені.

В казаметі
1947

ТАРАС ШЕВЧЕНКО
(з вибраних поезій)

НАШ Т ПРАГНЕННЯ

Чужинці іноді не розуміють нашого світогляду - світогляду українців - емігрантів. Буває, що роблять самі різноманітні принущення й закиди, доколи навмисне, щоб оганьбити наш народ, доколи через незнання нашої історії, наших умов, наших звичаїв. це тоді, як ми можемо відверто на повний голос на ввесь світ сказати, що ми - демократи. І шлях великої, справді людської демократії - це наш шлях.

З давніх давен наш багатострадницький український народ показував себе, як вільнолюбивий народ, як народ, що не терпить будь якого гніту, шанує вільність всіх інших народів, завжди прагне до великої дружби людства.

І хто тільки з чужинців, що має серце людини - демократа, уважно придивляється до життя українців, має змогу проглянути сумну і славну історію України, той казав:

- Так, українці від часу іх існування є демократи. Вони завжди стояли й стоять в обороні волі й щастя людства. Можливо через це й поневірялись більше ніж інші народи світу.

Демократичний світогляд і тяготіння до великої дружби з чужинцями можна спостерігати ще до існування могутньої Київської Держави.

Грецькі вчені Маврікій та Прокопій в шостому столітті так писали про наших даліких прапорідів:

„ Вони ласкаві з чужинцями, гостять іх у себе й проводжають з одного місця до другого, - куди ім треба, і буває навіть, що як гостеві станеться якесь кривда через недбалість господаря, то той, хто прийняв потім гостя, виступає проти недбалого хазліна, вважаючи собі честюстати в обороні гостя. Рабів своїх не затримують в неволі на завжди, як інші народи, а визначають ім певний час, після чого дактъ на вибір: вернутися додому з певною нагородою за службу, чи зістatisя серед них вільними людьми.

ці працьовиті люди не хочуть нікому служити, або бути під чиєю владою, й інших нікого не примушують працювати для себе”.

Всі чужинці оповідаючи про наших предків підкреслюють іх щирість, людяність, ласкаву вдачу, вільнолюбивість.

За княжих часів ми мали державні вічі, які вирішували долю краю, які закликали князів і проганяли іх, коли вони не підкорялися волі народу, або зловживали даною ім від народу владою.

Хадто великим виявом демократії показали себе українці в часи козацтва - існування славної Січі Запорізької. В ті часи дикого режиму наших сусідів, близко в Москівщині, - Україна була землею іншого світу й розуміння. І коли тоді проходили великі війни, тяжкі бій, які ізводили війська, в воїнстві - таємі демократії, з країнами залишального паду, що погано

Адже кожному відомо, що на Україні не було того жахливого кріпакства доти, поки не принесла його Москва, не було тієї різниці - прірви між "панами" і "хлопами", як це було в Польщі, де кожний старший міг на власну руку скарати меншого. Українці в ці часи вели лише оборонні війни, бо ніколи не мали на меті привласнення інших земель, як це настильно робили Московські царі, щоб мати більше рабів-невільників, нестворювали жахливих ярмарків, де продавалися невільники. Кожен чужоземець, що всілякими шляхами потрапляв в наш край, міг вільно як рівний з рівним жити.

Особливо характерний демократичний був у могутній українській фортеці на Запоріжській Січі.

На Січ прибувала молодь, часто й літні чоловіки, що б стійко стати на обороні від ворогів, які нападали з усіх кінців на привабливі багаті українські степи. Вони вільними голосами вибирали собі кошового та інших старшин. Кожний час вони могли перебрати іх, коли вони не виконували волю всього товариства. Ніхто з братчиків не переслідувався за його вільний вибір в голосуванні, ніхто пілыми їхтирими шляхами не приневолював голосувати за того, кого люд не доляє.

Та вороги вольностей катискували.

Главний український полководець Іван Богун в 1654 році в Переяславі гідмовився підписувати умову з Москвою, бо він тоді вже бачив, що північ живе зовсім іншим життям - там зовсім відсутнє будьяче народоправство, тобто відсутнія будьяка демократія.

"Не гаразд ми чинимо, що складаємо таку умову з Москвою. Там панує жахливе кріпакство, нещадно душить один одного, щоб вислухитись перед своїми верховодами, а ми люди вільні. Ці сусіди ніяк не терпітимуть нашого народа доправста" - так сказав Іван Богун.

І от в 1775 році Москва підступом зруйнує Запоріжську Січ. А це приносить великий удар українській вольності.

Отже, хоч в наслідок пригнічення стороною силою народоправство перестало існувати в житті, то не перестало жити в думках вірних синів краю, як ідеал, як шлях до світлого майбутнього.

Великий український поет-пророк і демократ Тарас Шевченко, виступаючи проти московського режиму, писав:

Дуріть себе, чужих людей
Та не дуріть Божі!
Бо в день радості над вами
Роспадеться кора,
І повіс огонь новий
З Холодного Яру.

Не московські царі з іх деспотизмом, а заскеанска Республіка в Америці була йому прикладом:

Чи діждемо си вішані?
З святым і правидним законом.
А діждемось таки колись.

Вже в дзядцятому столітті українці під проводом великого демократа, борця за самостійність України Симона Петлюри сміливо виступили в новий бій за здійснення демократичного ладу, подібно тому, якій існує в Англії, Америці, та багатьох інших країнах, де є повна свободи людині. Та все ж і в ці бурхливі роки не довелося ці прағнення здійснити.

Наші прағнення-прағнення демократів. Тільки один той, хто не розуміє нас, або зявляється ворогом всякої демократії, фальстом, зважить фальшувати наші погляди - погляди демократів.

Наша справа, справа українців - емігрантів нога в ногу йти в рядах прогресивного демократичного людства. Адже ж справа демократії це є також і наша справа, яку ми завжди відстоювали, відстоюємо й будемо непохитно відстоювати.

О. Степанченко.

... 0 0 0 0 0 ...

ЩО ДІЄТЬСЯ В СВІТІ

П о с т а н о в и в с п р а в і є м і г р а н т і в

Загальні Збори ОЗН відкинули одноголосноsovітські пропозиції в справі втікачів, переселених осіб та емігрантів, ухвалюючи, що нікого з емігрантів, якщо є в них переконливі причини, не будуть насильно репатріювати та що іхню долею піклуватиметься окрема організація, що проведе загальну реєстрацію, видасть документи для безодержавних та заопікується у всьому життевими умовами, переселенням з Німеччини в інші держави на заході Європи чи до Америки.

Ці постанови не стосуються воєнних злочинців, що будуть видані тим державам, у яких вони зробили свої злочини.

Совітський делегат намагався додати до тих постанов три поправки, але іх Загальні Збори відкинули - першу 31 голосом проти 10, другу - 29 проти 8 і третю - 26 проти 10 голосів. Вишинський домагався, щоб 1) емігранти в таборах не вели ніякої пропаганди проти зed-наних націй та проти повороту додому; щоб 2) команду в таборах передати військовим старшинам тих держав, з яких емігранти походять і 3) щоб зрадни та воєнних злочинців не вважати за емігрантів, але негайно передати до тих держав, що іх вони покинули.

Загальні Збори постановили, що воєнних злочинців вишукуватиме міжнародня, безстороння комісія.

Постанови Загальних Зборів попередила жвава дискусія. Совітські пропозиції підтримала Польща і Югославія. Представники Америки та Англії гостро виступили проти совітських домагань. Найцікавішою та найважливішою промовою в обороні емігрантів був виступ пані Рузвелть, яка заявила, що совітські домагання заперечують усі ідеали демократії та права людини на свободу слова й дії. Вона запротестувала, що упразднення таборів передати тим старшинам з тих держав, згідки емігранти походять, бо тоді треба було б комісії генерала Франка передати Еспанських емігрантів.

Промову пані Рузвелть дуже оплескували учасники Загальних Зборів ОЗН, і це була найдовша овация на цьому засіданні.

Інші делегати стверджували, що тяжко знайти межу між пропагандою та інформацією.

З відповідю на промови західних делегатів виступив Вишинський, що сказав дослівно: „Не обмежена свобода, що і її проповідує пані Рузвелть, не може мати місця в моїй державі. Воля і дії людей треба обмежувати, бо інакше вони будуть вбивати й красти. це саме стосується і держав та урядів. Свободу обмежує саме життя. Інакше не могло б бути ніякої суспільності, ані спільноти держав”.

Остаточне вирішення сираги емігрантів на Загальних Зборах ОЗН означає перемогу гуманності і справжньої демократії. Тепер юридичними засадами не тяжить марево примусу, ім не загрожує ніяка небезпека і вони з вірою в найкращі ідеали могли будувати своє життя на чужині.

(Наше Життя)

С П I R N I П Р O B L E M I

Англо-саксонська преса дедалі більше цікавиться розбіжностями, що існують між Америкою, Англією та Росією. „Обсервер”, газета, що досі була настроєна досить прихильно до совітської політики, докладно аналізує ці спірні питання і налічує їх сім.

1) Справа атомової бомби. це переважно суперечність американсько-російська.

2) Контроля над Японією. це тож суперечність переважно американсько-російська. Америка хоче затримати контролю над Японією в своїх руках так, щоб інші союзники були тільки репрезентовані в дорадчій комісії, що має перебувати в Вашингтоні. Росія хоче, щоб союзницька комісія перебувала в Токіо і щоб Росія брала контролі над Японією також участь, як і Америка.

3) Східня Європа. Америка не скильна визнагати територіальні зміни, "що відбулися без висловленної волі зацікавлених народів" і не хоче визнати "урядів, накинутих зовнішньою силою". А Росія говорить про "фашистівські або напівфашистівські країни, що тільки тепер стали демократичними". це переважно теж американсько-російська суперечність, але англійський погляд близький до американського.

4) Західня Європа. це вже переважно британсько-російська суперечність. Росія має підозри, що будь - яка спілка західно-європейських держав між собою в своїх наслідках уже претисовітська. Тим часом Британія хоче так само, як і Росія, мати навколо себе приязні держави. Що до Америки, то вона не хоче брати на себе тут жадних зобовязань.

5) Німеччина.- німецькі репарації. Росія хоче забрати з Німеччини в формі репарацій всяке премислове устаткування, що може бути по-ревенене.

6) Роль ОЗН. Уже тепер англосакси й Росія зовсім по іншому дивляться на цю справу. Британія й Америка покладають багато надій на успіх цієї організації, тоді як Росія повна застережень. Сколи, об яку робилася Лондонська конференція, може знову зирнути на початку праці ОЗН, бо ця організація спирається на великих п'ять, тоді як Росія не розглядає Францію й Китай як рівних партнерів.

7) Російські колоніальни земоги в районі Середземного й Чорного морів. Вони повстали на конференції в Потсдамі й повторилися на Лондонській конференції.

"Обсервер" пише, що всі ці проблеми можна розвязати, якщо "кожна сторона однаково прагне миру, розумного розв'язання спірних питань і співпраці. Якщо це так, кожна проблема, хочби найважча, буде кінець-кінцем розвязана. Але в протилежному випадку жадна проблема не буде розвязана й жадно позууміння не буде тривало. Приятелі можна зробити далекосяжні поступки й довірити небезпечно таємниці - і все ж таки сплати спокійно. Але кожна поступка ворога, навіть найменша, - це недозволено багато."

ДИСКУСІЯ В БРИТАНІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ:

(Лондон) В британському парламенті відбувається дискусія над "закордонною політикою". Започаткував її від імені уряду мін. Бейкер. З великою промовою виступив мін. Есвін, що на початку повідомив парламент про свою пропозицію під час московських нарад, що де продовження угоди приязні з ССР із 20-ти на 50 років. В дальшому він обговорив наради ОЗН заявлюючи, що хоч там говорилися прикрі речі в зічі, та все ж він не може уявити собі, щоб могло прийти до війни між ССР і Англією. Про польське військо закордоном мін. Есвін сказав, що добре було б, якби воно повернулося до Польщі, але це може статися тільки тоді, коли тим воякам запевниться свободу та відповіднє трактування. Обговорив він також справи в Греції, Італії, Туреччині та закінчив промовою запевненням, що він не пессиміст і що більше буде труднощів то більше треба буде зусиль, щоб іх перемогти. Британську імперію берегти він далі, бо вона - держава вільних людей.

КОМУНІСТИ ПРИЙМАЮТЬ У СВОІ РЯДИ НІЩИСТІВ

(Мюнхен) - Партийний секретар комуністичної партії Німеччини в Баварії заявив на одній з конференцій, що комуністична партія прийматиме в свої ряди "чесних націстів", що хочуть співпрацювати у відбудові демократичної Німеччини. Прийняття до партії залежить від точної перевірки спеціальною комісією.

ПАНІ РУЗВЕЛЬТ У НІМЕЧЧИНІ

(Франкфурт) Дружина померлого президента Зеднаніх Держав Північної Америки, делегатка Америки на зборах Організації Зеднаніх Народів в Лондоні ЕЛЕОНORA РУЗВЕЛЬТ прибула до Німеччини.

Вона відвідає діякі частини американської Армії та табори переселених осіб.

ДІЯЛЬНІСТЬ ШПИГУНІВ В КАНАДІ

(Лондон) При дослідженні діяльності закордонних шпигунів в Канаді було встановлено, що в цю справу замішаніsovітські цілесомати. Сovітський міністр закордонних справ Бімінський дав підсумок, що деякі спілробітники гіїського аташе, в Канаді мають деякі інформації, але ці інформації не мають особливого значення. Вони з технічного характеру і для соціальної передової науки не мають нічого нового. Проте, щоб від цього потерпіла безпечнощ Канади не може бути ж ними, так пояснюють цю справу соєти.

СТАНОВИЩЕ В ІСПАНІЇ

27 лютого ц.р. закрито іспансько-французький кордон. Французькі влади встановили дату закриття кордону на 28.2.46, але іспанські влади оголосили кордон закритим того самого дня.

В Лондоні одержано ноту адресовану англійському та французькому урядам. В ноті пропонується створити новий демократичний уряд Іспанії, який замінив би уряд Франко. Дальше в ноті підкреслено, що іспанський уряд не може розраховувати на допомогу з зовні є що справа повалення фашистського уряду Франко це справа самого іспанського народу.

З іспансько-французького кордону повідомлять, що там панує спокій. Франко заборонив відпустки для солдат прикордонних ійськ.

З ВИСТУПУ ПАНА БЕРІСА

Американський міністр закордонних справ пан Беріс на зборянні коефесдентів говорив, що Америка всіма засобами захищає "карту ОЗН", якою потрібно то і силом.

Відносно Росії Беріс сказав, що США вважають Росію за велику силу, в ОЗН. Дальше він сказав: "Америка в багатьох сумнівних питаннях поступилася перед СССР, але що дальше ніяка не сміє проводити таку односторонню політику, не ражуючись з інтересами інших об'єднаних народів". Пан Беріс продовжував: "В майбутньому лише невибачальна, трагічна помилка зможе привести до серйозного конфлікту між СССР і США. Хоч і Сталін 9 лютого сказав, що друга війна була наслідком мирописьного капітальному, але - так предоважац пан Беріс - я думаю, що наша всяка діяльність велика, щоб всі нації могли мирно жити".

ПРО ВИДАЧУ ВІЗ НА БІЛІЗД

На початку березня цього року в американській зоні та інших місцях Німеччини відкриваються 6 консулатів, які видають візи на візди до США. В першу чергу такі візи істагатимуть т.зв. переміщені особи. Консулати відкриваються в Берліні, Мюнхені, Штутгарті, Франкфурті н/М., Бремені та Гамбурзі.

ПОДІЇ В КИТАЄ

З Китаю походить інформація, що антикомуністичні демонстрації продовжуються. Китайський уряд заперечує московські твердження, ніби-то китайський уряд організовує і підтримує демонстрації. Китайський уряд запитав 29 січня радянський уряд, коли він чуває вивести свої війська з Маньчурії. До цього часу відповідь не надійшла.

ПОШТОВИЙ ЗВЯЗОК З ЗАМОРИЄНОМ

(Берлін) Союзна Рада для Німеччини дозволила мешканцям Німеччини з 1. квітня ц. р. або ще й раніше в обсязі ку обсязі листуватися з закордоном.

Зе цією постановою емігранти, що живуть по гаубах, зможуть мати безпосередній зв'язок з своїми родними в Америці.

З ЖИТТЯ НАШОГО ТАБОРУ

ДО ДНІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Мешканці нашого табору готуються гідно й урочисто вшанувати світлу пам'ять великого поета - кобзаря, борця за волю й славу України Тараса Шевченка.

Хор під керівництвом проф. Б. Крушельницького підготовляє концерт - зокрема такі пісні кобзаря як : „Думи моі...”, „Зоре моя вечірня...”, „Садок вишневий коло хати” та інші.

Молодь підготовляє декламації з поезій Т. Шевченка: „Кавказ”, „Як би ви знали паничі...”, „Розрита могила”, „Живим, мертвим і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні мое дружнє посланіє”, „Хустина” та інші. Учні школи працюють над інсценізацією - малярником „Дитячі роки Шевченка”.

До цих великих днів готується й драматичний гурток - під керівництвом режисера Гречніва буде поставлена драма Тараса Шевченка „Назар Стодоля”. Художники малюють портрети, оздоблюють театральну сцену.

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

Це перед новим роком з ініціативи культурно-освітнього відділу табору було вирішено організувати виставку українського народного мистецтва. Завдання - виявити сили наших мистців, ознайомити чужинців із українським народним мистецтвом і життям нашого народу.

Це рішення одностайно підхопили всі мешканці табору. Вчителі, художники, різбрі, учні, вишивальниці, кравці зразу ж старанно приступили до праці.

Вже тепер ми маємо досить вдало виготовлені художниками портрети великих людей нашого краю: Тараса Шевченка, Володимира Великого Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Симона Петлюри, Евгена Коновальця, Івана Франка, Лесі Українки. Підготовляються різні історичні та побутові картини.

Вишивальниці вже підготували ряд високоцінних оригінальних українських вишивок, кравці виготовляють національний одяг українців різних часів.

Вже зібрано рідкісні українські гроши, марки, цікаві фотознімки, ілюстрації, документи, книги з життя українського народу.

Буде виготовлено ряд різбярських речей, велику мапу земель України, таблиці з найголовніших статистичних даних про нашу країну.

ПЕРШІ УСПІХИ

У грудні минулого року в нашому таборі організовано шофірські курси. Всіх бажаючих учитися зразу записалося 170 осіб.

Навчання розпочалося 6 грудня. Спочатку відбувалося в театральній залі, пізніше в приміщенні школи, вечорами.

Для переведення теоритичних лекцій потрібно було мати рисунки всіх частин авта. За цю справу взявся п. Завалович. Він організувавши всіх рисівників, дав кожному завдання виготовити якесь частину авта. Через два тижні ми мали вже майже всі частини. Рисунками покриті всі стіни класу,

Для практичного навчання дістали всі частини авта. Кожний курсант міг наочно оглянути всі складові частини машини при які він щойно слухав. Крім того добре організовано лекції практичного навчання. Старий практик п. Кузьменко розповідав послідовно про працюожної частини, взаємодії частин і з якого матеріалу вона виготовлена.

Щоб добре опанувати знанням практичної ізди треба було мати автомобільну. Тому власними зусиллями було відшукано старе, майже непридатне авто. Атомеханіки п. Гладун, п. Свенц приклади багато зусиль щоб якісно відремонтувати автомобіль.

По скінченні теоретичного навчання проведено іспити. На пер-

вірці виявилося, що із 169-ти осіб ще 34 не повністю засвоїли пройдений матеріал. Іспитова комісія рішила створити для них повторний курс. Решта курсантів, яка здала теоретичний курс навчається тепер практичної ізди дотримуючись всіх поліційних приписів і правил вуличного руху. Крім цього з 25 лютого приступила до навчання ще одна група курсантів, де лекції пофертства читає колишній пожітязень Бухенвальда п. Роман Ковалів.

ДРУЖНОЇ ОРГАНІЗОВАНО

Дружної організовано працює секція жінок у нашому таборі, яка обеднє понад 200 осіб.

Жінки беруть участь в роботі різних гуртків: хоровому, драматичному, самоосвітніх та інших. Силами жінок було досить гарно проведено декілька святкових вееорів, зокрема вечір святого Миколая, вечір Маланки, урочисто вшанували пам'ять великої доньки України - Ольги Басарової.

Відкрито для жінок різні курси: кравецькі, куховарські, вишивок і інших ручних робіт.

На кравецький курс записалося 60 жінок. Навчання провадить пані Чомеринська і пані Яворська. Робітня кравецька виконує різні роботи для УНРРА та для всіх мешканців нашого табору.

На курси вишивок та ручних робітходить 16 жінок. Навчання провадить п. Крушельницька і п. Фляк. Жінки та виробляють різноманітні хатні прикраси та дитячі забавки.

Працює також дитячий садок, яким охоплено 60 дітей, віком від двох до шести років.

РЕМІСНИЧА ШКОЛА

З задоголеним мешканці табору йдуть вчитися до ремісничої школи, щоб стати добрими фахівцями. Вже 300 осіб щоденно відвідують школу.

Зразково розгорнули роботу такі відділи ремісничої школи: ковальський, теслярський, слюсарський, кравецький, пісочний, дитячих забавок та інші.

Незабаром розгорнуть працю будівельний і мулярський відділи.

САМООСВІТА

16 самоосвітніх гуртків працює в нашому таборі. Ними охоплено понад 200 осіб.

Гуртківці двічі на тиждень приходять на навчання - з захопленням вивчають історію України, географію, українську літературу.

З літературної творчості

В С Т Е П У

(ноголя)

Зразу за станцією степ.

Три крислатих старих верби сумус над битов порожнявою дорогою.
далі - струнка безоста пшениця.

Там і зупиниться він. Очима почервонілини - сухими спивався і далінь. (Туди, звідки вирина із синяки хутір й хвильами ривчастими бив
дікий вітер).

Подорожній скинув сірий камікет і перехристився.

-Одинадцятий рік як не буг тут, - промовив і зіткнув.

Худорлягий чоловік був трохи згорблений. Коротке волосся мало
густу сивину. Вбрания обшарпане. За плечима - клунок.

Він стоял нерухомо. Ніби раптово побачив щось надзвичайно загадкове-невідоме.

А далі підійшов до пшениці-білоколоски, погладив великі колосся,
що саме красувалися - зірвав доскілько й жадібно поцілував спраглими
устами. В різко почервонілих очах виступили слізи. Покарбоване боз-

ліччу поредчасних зморшків обличчя стало ще хмуріше.

--Наша, не своя пшениця, -- сказав.

...Він видко поспішав, хоч іти не міг швидко. Стікав якось обережно, як боса людина по гострих камінцях. А очима — назустріч вітру, на хутрі рідний. Часто зупиняється і кашляє — глухо й тяжко. Хапався за груди.

Рідно й принадно шелестіла пшениця. Хилилася до ніг, ніби лащилась. Низько проносились прудко крилі ластівки, десь в блакитті безкінечну пісню свів жайворонок.

Чоловік поспішав. Повернуг на простоць вузькою доріжкою суцільно вкритою морозком, мов когдію. Тут буйно розрастася буркун, чутоподіх, рогачка, дикий мак...

Ляк перейшов Тернову балку — виразні побачив рідний хутір. З погорбку був як на долоні. Та не зупиняється. Скинув клунок. Але сідати не хотів, хоч і почував велику втому. Все жадібно дивляється на хутір то на ріку Самарку, що шаблею козацькою пріздалася в нього.

Докучливо щугали думи в голові.

...Колись він був міцний й здоровий. Не ходив, а мчався-літає цим степом. І тут він вперше побачив дівчину Христину... І цей же степ прініс Йому до серця велику славу прадідів — Івана Богона, Костя Гордієнка-Головка, гетьмана Мазепи. Степ закликав його до болі. Та незабаром він потрапив у Сибір далекий, аж до Якутська. Лишиг дружину молоду та діток дров.

Він мучився. Серце нило. Віртається немічний він, як той старезней хід, що доживає останні дні. (Але ж Йому це сорок п'яти!) Зітхнув. Йому за себе було страшно. Він має сивий волос, покучий біль у грудях і ноги ледве тягне, бо поморожені в снігах великих. Він не сідає. В очах червоних і сухих з'являлися слізки — текли по зморщинах.

А вітер був ривками, ніс пахощі хлібів і пілину гіркого. Десь трактор грохотав...

Та ось із балки пронісся тужний голос пісні. Хтось наїкаєчи на долю співав про славного Кармелюка...

Повернувся я з Сибіру

Та й не знаю далі...

Подорожній аж простограв. Впіявшись руками в сивий волос і ніти замкамянів, а потім упав в траву й заридав розлучливо і тяжко.

...Чи довго він лежав не памятає. С-аменувся вже тоді, як крикнув хтось: — Вставай!

Підвівся. Жовто — червоне все здавалося від сонця навколо. Він не міг пригадати де він. І тупо все дивився на того, що перед ним стояв.

— Чого ти тут лежиш і що за чоловік? — спітав суворо й різко патрубок з уборання, видко тракторист.

— Та так, перевтомився. Спочиваю...

— А йдеш куди?

— Додому.

— А де ж твій дім?

— Та тут в Вербівці.

— Не правда. Я знаю всіх там. Що то за клунок?

— Це все мое добро.

— Подивимось, — і сказавши це він зразу розпахнув торбину, усе порозкидав. — Багато вештається вас всяких. Ми мусим пильнувати. Документ маєш? —

— Маю.

А взявши всі папери він став важко розглядати, а далі злякано чомусь здригнув, раптово впивсь очима в чоловіка й запитав:

— Як?... як прізвище твое і ім'я?

— Верещака Павло.

— Не може бути? — й дивився вперто.

?...

З Сибіру ви?...

Тепер здивований був чоловік. Він пригадав чомусь себе в молодечі роки. Хотів вже щось питати й вагався.

А той дививсь уперто й оглядавсь навколо. І ледве мовив:

- Так ви... Ви той, що мали дружину Христю й двоє дітей.
А потім як ворога народу забрали...

- А-Христя як - жива? А діти?...

- Мати й доночка померли ще в тридцять третому році, а син... і відвернувся.

Глухо застогнав і закашляв чоловік, блукаючи дивись на парубка.

- Померли!... А син?

- Син живий. Як умерла мати взяли його в дитячий будинок і виховували. Тепер як бачите...

- Це ти мій Гнатку - і хотів він обійтися.

- Але той зразу одступився. - Та я тепер не Гнат.

- Як? Нічого я не розумію...

- Я мусив зрестися свого батька, бо він є ворог...

- І ти зробив це? ! Сину мій, останнє щастя! - і закашляв, входивши за груди і сплюнув кровю.

- Бачиш кров... Немічний зовсім. Я вже продащий. Був колись такий як ти... Та не нарікаю я на себе, бо все життя віддав я за народ за Україну нашу бідну. Не ворог сину, ні! ...

А потім довго він мовчав. Мовчав і син - дивився вперто все на батька.

- Хоч мучився тяжко на Сибірі, а дні і ночі думав я про тебе. Як син росте мій, що думає, хотів я знати... Сину мій! Невже не маєш серця українця. - О, Боже! Зглянься на наш народ! І блаженчі піднявши руки зпів в траву.

Бентежний безпорадно стояв син.

Прощай моя Україно! Сину! Забудь мене, та не забудь Україну!
Ледве прохрипів, закашляв тяжко й страшно застогнавши затих.

Над ним в задумі стояв Гнат і все нище й нище жилив голову.

- "Та не забудь Україну!" - здається хтось без ліку все казав, все виразніше.

І він оглянувшись мов злодій не опустивсь, а на коліна впав, дріжав. Такого він не відчуває ніколи.

- Тату! Батьку мій забутий! Я син твій. Я не забуду!..

А з заходу затмірювалось блакитне небо - вкривалось хмарами. Нічнішав вітер. Хвилями гойдалася пшениця й шуміла, шуміла.

О. Перекотиполе.

.—ooo 6 ooo--.

НАШ КАЛЕНДАР НА БЕРЕЗЕНЬ : 1.3.1918. Українська війська зайняли Київ. 3.3.1861. Знесення кріпацтва на Україні. 8.3.1869. Московський князь Андрій Егольюбський зруйнував Київ. 9.3.1814. Народився великий поет і борець за волю України Тарас Шевченко. 10.3.1861 помер Тарас Шевченко. 14.3.1939. Проголослення Самостійності Карпатської України. 16.3.1664 розстріл гетьмана Івана Виговського. 20.3.1632, народився гетьман Іван Мазепа. 20.3.1917. Створення центральної Ради в Києві. 23.3. 1842. Народився композитор Микола Лисенко. 25.3. 1651. Іван Богун розгромив ворожі сили під Винницею.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПІС „ЧУЖИНОЮ“. ВИХОДИТЬ ДВІЧІ НА МІСЯЦЬ:

ВИДАЄ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНИЙ ВІДДІЛ.

THE UKRAINIAN CAMP NEWSPAPER "ABROAD", CORPUS UNRRA TEAM 518.